

Lieta C-86/20**Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu****Iesniegšanas datums:**

2020. gada 18. februāris

Iesniedzējtiesa:*Krajský soud v Brně* (Čehijas Republika)**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2020. gada 14. janvāris

Prasītāja:*Vinařství U Kapličky s.r.o.***Atbildētāja:***Státní zemědělská a potravinářská inspekce***RĪKOJUMS***Krajský soud v Brně* (apgabaltiesa Brno, Čehijas Republika) [...] lietāprasītāja: *Vinařství U Kapličky s.r.o.*, [...] [...]pret
atbildētāju: *Státní zemědělská a potravinářská inspekce, ústřední inspektorát* [Valsts lauksaimniecības un pārtikas kontroles iestādes Galvenā inspekcija] [...] Brno

par sūdzību par atbildētājas 2016. gada 4. augusta lēmumu [...]

izdod rīkojumu:I. uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādus **prejudiciālus jautājumus**:

- 1) Vai V I 1 dokuments, kas izsniegts, pamatojoties uz Komisijas Regulu (EK) Nr. 555/2008 (2008. gada 27. jūnijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK)

Nr. 479/2008 par vīna tirgus kopējo organizāciju attiecībā uz atbalsta programmām, tirdzniecību ar trešām valstīm, ražošanas potenciālu un kontroli vīna nozarē, un ietver trešās valsts apstiprinātās iestādes sertifikātu, ka produkts ir izgatavots, izmantojot OIV [Starptautiskās vīnkopības un vīna organizācijas] pieņemtus un publicētus vai Kopienā atļautos vīndarības paņēmienus, ir tikai administratīvs nosacījums vīna ievēšanai Eiropas Savienības teritorijā?

- 2) Vai Savienības tiesībām ir pretrunā valsts tiesību princips, saskaņā ar kuru tirgotājs, kas pārdod no Moldovas importētu vīnu, var tikt atbrīvots no atbildības par administratīvo pārkāpumu, kas izpaužas kā Eiropas Savienībā neatļautiem vīndarības paņēmieniem pakļauta vīna laišanā tirgū, ja valsts iestādes attiecībā uz šo tirgotāju nav atspēkojušas prezumpciju, ka vīns ir izgatavots, izmantojot Eiropas Savienībā atļautos vīndarības paņēmienus, – prezumpciju, ko viņš varēja izdarīt saskaņā ar V I 1 dokumentu, kuru izsniegušas Moldovas iestādes, pamatojoties un Komisijas Regulu (EK) Nr. 555/2008 (2008. gada 27. jūnijs), ar ko nosaka šiki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 479/2008 par vīna tirgus kopējo organizāciju attiecībā uz atbalsta programmām, tirdzniecību ar trešām valstīm, ražošanas potenciālu un kontroli vīna nozarē?

II. **apturēt tiesvedību. [oriģ. 2. lpp.]**

Pamatojums

I. Tiesvedības priekšmets

1. Pamatojoties uz 2016. gada 14. janvāra *Státní zemědělská a potravinářská inspekce* (Valsts lauksaimniecības un pārtikas kontroles iestāde, Čehijas Republika), *inspektorát v Brně* (Brno inspekcija) lēmumu [...] (turpmāk tekstā — “pirmās instances lēmums”), prasītāja tika atzīta par vainīgu administratīvo pārkāpumu izdarīšanā saskaņā ar *zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství* (Likuma Nr. 321/2004 par vīnkopību un vīnu) redakcijā, kas bija spēkā līdz 2017. gada 31. martam (turpmāk tekstā – “Likuma Nr. 321/2004”), 39. panta 1. punkta ff) apakšpunktu. Prasītājai tika uzlikts sods 2 100 000 CZK apmērā un pienākums atlīdzināt laboratorijas analīzes izdevumus 86 420 CZK apmērā. Prasītāja esot izdarījusi pārkāpumus, laižot tirgū vīnus no Moldovas, kas pakļauti neatļautiem vīndarības paņēmieniem, tādējādi pārkāpjot Eiropas Parlamenta un Padomes (ES) Regulas Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 1308/2013”), 80. panta 2. punkta a) apakšpunktu. Dažos gadījumos prasītāja esot arī pārkāpusi Regulas Nr. 1308/2013 80. panta 2. punkta c) apakšpunktu, saskaņā ar kuru šādus produktus nedrīkst laist tirgū Savienībā arī tad, ja tie neatbilst VIII pielikumā paredzētajiem noteikumiem, kuros paredzēts, ka var palielināt dabisko spirta tilpumkoncentrāciju par apmēru,

kurš nepārsniedz 3 % robežvērtību. Prasītāja par pirmās instances lēmumu iesniedza sūdzību, kuru atbildētāja noraidīja ar 2016. gada 4. augusta lēmumu (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”), atstājot spēkā pirmās instances lēmumu.

2. Prasītāja iesniedza sūdzību par šo lēmumu, tostarp tajā norādot, ka atbildētāja esot nepietiekami izvērtējusi atbrīvošanu no atbildības (kas attiecas uz atbrīvošanu no atbildības par norādītajiem administratīvajiem pārkāpumiem), uz kuru atsaukusies prasītāja. Prasītāja saskata pamatu atbrīvošanai no atbildības saskata tajā, ka viņam bija pievienoti V I I dokumenti, kurus izsniegušas Moldovas iestādes, pamatojoties uz Komisijas (EK) Regulu Nr. 555/2008 (2008. gada 27. jūnijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 479/2008 par vīna tirgus kopējo organizāciju attiecībā uz atbalsta programmām, tirdzniecību ar trešām valstīm, ražošanas potenciālu un kontroli vīna nozarē (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 555/2008”). Tātad viņu pārbaudīja Eiropas Savienības apstiprināta valsts iestāde. Tādēļ administratīvajā procesā prasītāja lūdza V I I dokumentus, kas attiecas uz atsevišķiem pārbaudītajiem vīniem, izmantot kā pierādījumus.
3. Atbildētāja V I I dokumentus neizmantoja kā pierādījumus (un pat nepieprasīja šos dokumentus no prasītājas), jo tā secināja, ka balstīšanās uz V I I dokumentiem (kaut arī prasītāja attiecībā uz piegādāto vīnu nebija veikusi laboratorijas analīzes) nevarot būt pietiekams iemesls, lai atbrīvotu vīnu no atbildības par izdarītajiem administratīvajiem pārkāpumiem.
4. 2018. gada 26. aprīļa spriedumā [...] *Krajský soud v Brně* (apgabaltiesa Brno) nonāca pie secinājuma, ka šajā lietā principā neesot bijis izslēgts, ka prasītāja ir atbrīvota no atbildības par administratīvajiem pārkāpumiem, pamatojoties uz to, ka viņa ir balstījusies uz V I I dokumentu. Ja apstiprinātā trešās valsts iestāde V I I dokumentā paziņo, ka produkts ir izgatavots, izmantojot Eiropas Savienības atļautos vīndarības paņēmienus, vīna tirgotājs, uz kuru attiecas šis dokuments, šādu sertifikātu varot uzskatīt par patiesu. *Krajský soud* (apgabaltiesa) norādīja arī citus apstākļus, kas jāapsver, lai izlemtu, vai prasītāja ir patiesi atbrīvota no atbildības, un rezultātā tā pieņēma, ka to neesot iespējams izlemt, jo administratīvās lietas materiālos nav ietverti skaidri faktu konstatējumi. Šī tiesa noraidīja apstrīdēto lēmumu un nodeva lietu atbildētājai atkārtotai izskatīšanai.
5. Pēc tam, pamatojoties uz atbildētājas kasācijas sūdzību, *Nejvyšší správní soud* (Augstākā administratīvā tiesa, Čehijas Republika) ar 2018. gada 16. augusta spriedumu [...] noraidīja *Krajský soud v Brně* (apgabaltiesa Brno) 2018. gada 26. aprīļa spriedumu [...] un nodeva lietu šai tiesai atkārtotai izskatīšanai. Tā bija nonākusi pie secinājuma, ka ar V I I dokumenta iesniegšanu nepietiek, lai varētu notikt atbrīvošana no atbildības. Attiecībā uz šī dokumenta raksturu tā norādīja, ka šeit ir runa tikai par administratīvo atļauju ievest noteiktu vīnu Eiropas Savienības teritorijā. **[oriģ. 3. lpp.]**
6. Pēc tam, pamatojoties uz šo saistošo juridisko viedokli, *Krajský soud* (apgabaltiesa) noraidīja sūdzību ar 2018. gada 21. novembra spriedumu [...].

Nejvyšší správní soud (Augstākā administratīvā tiesa) ar 2019. gada 27. marta spriedumu noraidīja arī pēc tam iesniegto kasācijas sūdzību [...]. Taču prasītājas iesniegtās konstitucionālās sūdzības rezultātā abi spriedumi tika atcelti ar *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa, Čehijas Republika) 2019. gada 5. septembra lēmumu [...]. *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa) saskatīja vispirms prasītājas tiesību uz tiesīgu lietas izskatīšanu pārkāpšanu saistībā ar to, ka *Nejvyšší správní soud* (Augstākā administratīvā tiesa) iebilda pret apgabaltiesas juridiskajiem viedokļiem attiecībā uz V I I dokumentā ietvertā sertifikāta, kurš ir Savienības tiesību instruments, saistošo spēku, lai gan *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa) ieskatā *Nejvyšší správní soud* (Augstākā administratīvā tiesa) varēja tā rīkoties tikai pēc prejudiciālā jautājuma uzdošanas Eiropas Savienības Tiesai.

II. Atbilstošās tiesību normas

7. Sūdzības, uz kuru attiecas uzdotie prejudiciālie jautājumi, pamatu būtība ir valsts regulējuma par atbrīvošanu no atbildības (kas attiecas uz atbrīvojumu no objektīvas atbildības par administratīvo pārkāpumu, proti, atbildības neatkarīgi no vainas) interpretācija un piemērošana, ko šajā lietā lielā mērā jau ir veikusi *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa) iepriekš minētajā nolēmumā. Šeit ir runa tikai par valsts regulējumu, kas nav nekādu Savienības tiesību noteikumu ieviešanas rezultāts. Taču *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa) secinājumi, kas ir saistoši iesniedzējtiesai, ir zināmā mērā atkarīgi no pareizas atbildes sniegšanas uz jautājumu par to, kāds ir saskaņā ar Regulu Nr. 555/2008 izsniegtā V I I dokumenta raksturs. *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa) pievērsa uzmanību tam, ka V I I dokumenta raksturam ir nozīmē šajā lietā, un vienlaikus uzsvēra, ka tās kompetencē nav meklēt pareizu Savienības tiesību piemērošanas veidu un to satura pastāvīga interpretācija. Savienības tiesībām ir būtiska nozīme, lai izlemtu, vai ir pareizs sākotnējais iesniedzējtiesas viedoklis [kuram piekrīt arī *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa)], ka V I I dokuments nav tikai administratīvs nosacījums vīna ieviešanai Eiropas Savienības teritorijā. Šajā kontekstā būtiska nozīme ir Regulas Nr. 555/2008 noteikumiem. Tā kā šī lieta attiecas uz atbrīvošanu no atbildības par tādu administratīvo pārkāpumu, kas faktiski izpaužas kā Regulas Nr. 1308/2013 pārkāpšana, tiesa turpmāk atsaucas arī uz atbilstošajiem šīs regulas noteikumiem.

II. A. Valsts tiesību akti

8. Saskaņā ar Likuma Nr. 321/2004 39. panta 1. punkta ff) apakšpunktu juridiskā persona vai uzņēmējs, kas ir fiziskā persona, izdara administratīvo pārkāpumu, ja, būdams ražotājs vai persona, kas laiž ražojumu tirgū, tie pārkāpj pienākumu, kas noteikts Eiropas Savienības tiesību aktu noteikumos, kuri regulē vīnkopību, vīndarību un [vīna nozares] produktu tirdzniecību.
9. Saskaņā ar Likuma Nr. 321/2004 40. panta 1. punktu juridiskā persona neatbild par administratīvo pārkāpumu, ja tā pierāda, ka ir pielikusi visas iespējamās pūles, ko no tās varēja sagaidīt, lai novērstu pienākuma pārkāpšanu.

III. B. Savienības tiesību normas

10. Regulas Nr. 555/2008 40. pantā ir noteikts: “Regulas (EK) Nr. 479/2008 82. panta 3. punkta a) apakšpunktā minētais sertifikāts un analīzes pārskats ir viens dokuments, kura:
- a) “sertifikāta” daļu aizpilda tās trešās valsts iestāde, no kuras produkti nāk;
 - b) “analīzes pārskata” daļu aizpilda tās trešās valsts atzīta oficiāla laboratorija, no kuras produkti nāk.”
11. Regulas Nr. 555/2008 41. pantā ir paredzēts: “Analīzes pārskatā sniedz šādas ziņas:
- a) par vīniem un rūgstošu vīnogu misu:
 - i) kopējā spirta tilpumkoncentrācija;
 - ii) faktiskais spirta saturs tilpumprocentos;
 - b) par vīnogu misu un vīnogu sulu – blīvums;
 - c) par vīniem, vīnogu misu un vīnogu sulu: **[oriģ. 4. lpp.]**
 - i) kopējais sausais atlikums;
 - ii) kopējais skābums;
 - iii) gaistošo skābju saturs;
 - iv) citronskābes saturs;
 - v) kopējais sēra dioksīda saturs;
 - vi) starpsugu krustošanā iegūtu šķirņu (tiešo ražotāja hibrīdu vai citu *Vitis vinifera* sugai nepiederīgu šķirņu) klātbūtne.”
12. Regulas Nr. 555/2008 43. panta 1. punktā ir noteikts: “Sertifikātu un analīzes pārskatu katram sūtījumam, ko paredzēts importēt Kopienā, sastāda kā vienu V I I dokumentu.
- Pirmajā daļā minētais dokuments sastādāms V I I veidlapā, kas atbilst paraugam IX pielikumā. To paraksta oficiālas iestādes amatpersona un 48. pantā minētās atzītās laboratorijas amatpersona.”*
13. Regulas Nr. 555/2008 48. panta 1. punktā ir paredzēts: “Komisija sagatavo un atjaunina sarakstus ar to iestāžu un laboratoriju nosaukumiem un adresēm, kā arī to vīna ražotāju nosaukumiem un adresēm, kuriem ir atļauts sastādīt V I I dokumentu, pamatojoties uz trešo valstu kompetento iestāžu paziņojumiem.”

14. Regulas Nr. 555/2008 51. pantā ir noteikts: “*Ja dalībvalsts kompetentajām iestādēm rodas aizdomas, ka trešās valsts izcelsmes produkts neatbilst Regulas (EK) Nr. 479/2008 82. panta 1. un 2. punktam, tās par to tūlīt informē Komisiju.*”
15. Regulas Nr. 555/2008 IX pielikumā ir paredzēts V I 1 veidlapas paraugs, kura 9. punktā ir ietverts šāds teksts, kur atbilstošas atbildes ir jāatzīmē ar krustiņu: “*iepriekš aprakstītais produkts ⁽³⁾ □ ir/□ nav paredzēts tiešam patēriņam pārtikā, tas atbilst Kopienā spēkā esošām vīnkopības produktu definīcijām vai kategorijām un ir izgatavots, izmantojot vīndarības metodes ⁽³⁾, ko ieteikusi un publicējusi OIV/ko atļāvusi Kopiena. ⁽³⁾ Zemsvītras piezīmē šajā tekstā ir ietverts norādījums atzīmēt atbilstošo atbildi ar krustiņu (“x”). Saīsinājums “OIV” nozīmē Starptautisko Vīnkopības un vīna organizāciju.*”
16. Regulas Nr. 1308/2013 80. panta 2. punktā ir noteikts: “*VII pielikuma II daļā minētos produktus netirgo Savienībā, ja:*
 - a) *to ražošanā izmantotas Savienībā neatļautas vīndarības metodes;*
 - b) *to ražošanā izmantotas valstī neatļautas vīndarības metodes, vai arī*
 - c) *tie neatbilst VIII pielikumā izklāstītajiem noteikumiem.*”

III. Pirmā prejudiciālā jautājuma analīze

17. Kā iesniedzējtiesa jau ir norādījusi, sūdzības, uz kuru attiecas prejudiciālie jautājumi, pamatu priekšmets ir valsts tiesību, kas attiecas uz atbrīvošanu no atbildības par administratīvo pārkāpumu, interpretācija un piemērošana. Minētajā jautājumā šajā lietā saistoši izteicās *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa), taču precizējot, ka tā nav institūcija, kuras kompetencē ir autoritatīvi interpretēt Savienības tiesību saturu. Turklāt *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa) nostājas pamatā bija viedoklis, ka V I 1 dokuments, kas izsniegts, pamatojoties uz Regulu Nr. 555/2008, nav tikai administratīvs nosacījums vīna ievēšanai Eiropas Savienības teritorijā. Šajā jautājumā *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa) piekrīt juridiskajam viedoklim, ko iesniedzējtiesa paudusi 2018. gada 26. aprīļa spriedumā [...].

III. A. V I 1 dokumenta raksturs

18. Attiecībā uz V I 1 dokumentu iesniedzējtiesa grasās palikt pie sākotnēji paustā juridiskā viedokļa un precizēt šo viedokli atbilstošā apjomā, ņemot vērā *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa) atziņas.
19. Iesniedzējtiesas ieskatā, V I 1 dokumenta nozīmi nedrīkst mazināt, uzskatot to tikai par administratīvu formalitāti muitas vajadzībām un pieņemot, ka uz šā dokumenta pamata vīna tirgotājs nevar izdarīt nekādus secinājumus attiecībā uz ievestā vīna kvalitāti. Regula Nr. 555/2008 lielā mērā balstās uz Eiropas Savienības [orig. 5. lpp.] uzticēšanos trešo valstu apstiprināto iestāžu izsniegtajiem sertifikātiem, kuros šīs iestādes apstiprina, ka produkts ir izgatavots,

izmantojot vīndarības paņēmienu, kas atļauti Eiropas Savienībā (un tādējādi atbilst OIV vīndarības metodēm).

20. No Regulas Nr. 555/2008 skaidri neizriet, ka Eiropas Savienība apstiprina vai citādi piešķir atļauju, izlemjot, kuras trešo valstu oficiālas iestādes vai laboratorijas var izsniegt V I 1 dokumentu. Pamatojoties uz šo regulu, Komisija uztur tikai iestāžu sarakstu, kas pilnvarotas izsniegt šādu dokumentu noteiktā trešajā valstī. Pašu apstiprinājumu veic trešā valsts, nevis Eiropas Savienība. No otras puses, regula nedrīkst aizstāt starptautisko publisko tiesību aktus, tādēļ, piemēram, tā neregulē attiecības starp trešajām valstīm un Eiropas Savienību. Tātad no minētās regulas neizriet trešās valsts tiesības paziņot jebkādu iestādi, ja Eiropas Savienība neakceptē to ar kaut kādu starptautisko publisko tiesību aktu (pat ja runa ir par netiešu darbību). Kā minimums, iekļaujot trešās valsts pilnvaroto iestādi sarakstā saskaņā ar Regulas Nr. 555/2008 48. pantu, Eiropas Savienība akceptē šo iestādi kā iestādi, kas pilnvarota izsniegt sertifikātus, kurus tā atzīst.
21. Regulas Nr. 555/2008 trešajā sadaļā ietvertā tiesiskā regulējuma, it īpaši vīna nozares produktu pavaddokumentu standartizācijas, būtība ir atvieglot starptautisko tirdzniecību ar šiem produktiem, izmantojot vienu no tipiskiem starptautiskas tirdzniecības instrumentiem (un Eiropas Savienībā arī pamatprincipu, uz kuru balstās brīva preču aprīte), proti, sertifikātu atzīšanu – šajā gadījumā trešās valsts sertifikātu atzīšanu, kas izsniegti standartizētā V I 1 dokumenta ietvaros.
22. Tādēļ *Krajský soud* (apgabaltiesa) nav šaubu par to, ka pati Eiropas Savienība – jau Regulas Nr. 555/2008 noteikumu saturā un ar apstiprināto iestāžu iekļaušanu sarakstā, kas tiek uzturēts, pamatojoties uz šīs regulas 48. pantu, – izrāda savu uzticēšanos šo iestāžu izsniegtajiem sertifikātiem bez nepieciešamības izpildīt citus nosacījumus. Protams, šī uzticēšanās nevar būt neierobežota un pati regula paredz, ka var tikt konstatēts, ka šī uzticēšanās ir izmantota ļaunprātīgi (skat., piemēram, 51. pantu). Taču šādā gadījumā Eiropas Savienība var aizsargāt Savienības tirgu ar starptautisko publisko tiesību aktiem bez nepieciešamības iesaistīties iespējamā ilgstošā Savienības likumdošanas procesā. Tādēļ ir acīmredzams, ka Eiropas Savienība spēj īstenot salīdzinoši efektīvus pasākumus, un ja tas netiek darīts, tad jāpieņem, ka tā turpina uzticēties trešo valstu apstiprinātajām iestādēm, kas iekļautas sarakstā saskaņā ar Regulas Nr. 555/2008 48. pantu.
23. Papildus tam atbildētāja uzrādīja virkni dokumentu, kuru mērķis bija pierādīt, ka Čehijas Republikas administratīvās iestādes ir informējušas Komisiju par problēmām, kuras saistītas ar vīnu, kas importēts no Moldovas, un ka notika dažas divpusējās sanāksmes starp Čehiju un Moldovu par šo jautājumu. Vispirms šie dokumenti pierāda Čehijas iestāžu aktivitāti tikai pēc tam, kad tika izdarīti iepriekš minētie administratīvie pārkāpumi, un neļauj apstrīdēt to, ka Eiropas Savienības kopumā grasās turpināt uzticēties sertifikātiem, ko izsniedz apstiprinātās iestādes no Moldovas. Neatkarīgi no tā, vai reakcijas neesamība no

Komisijas puses ir tīša rīcība vai tikai nepietiekamas komunikācijas ar Čehijas valsts iestādēm rezultāts, Čehijas valsts iestāžu individuālie centieni izmainīt Moldovas apstiprinātās iestādes rīcību eksportētu vīnu testēšanas un sertifikātu izsniegšanas uz V I I dokumenta jautājumā nevar ietekmēt V I I dokumenta raksturu. Jāatzīmē, ka iesniedzējtiesai nav zināms par konkrētajām problēmām, kas norādītas vīnu importa no Moldovas kontekstā, un ka šis jautājums nav nekādā veidā izvērtēts minētajā administratīvajā procesā (it īpaši nav pierādīts, cik daudz par šīm problēmām bija zinājusi pati prasītāja).

24. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, iesniedzējtiesa uzskata, ka V I I dokuments nav tikai administratīva formalitāte muitas vajadzībām un šajā dokumentā ietvertais sertifikāts var radīt vīna tirgotājā pārlicību, ka importētais vīns atbilst noteiktiem kvalitātes standartiem. **[oriģ. 6. lpp.]**

III. B. Sekas valsts tiesību piemērošanai

25. Ja Eiropas Savienības Tiesa piekristu iepriekš minētajam juridiskajam viedoklim, *Krajský soud* (apgabaltiesa) uzskata par lietderīgu izklāstīt noteiktas šī viedokļa sekas turpmākai valsts tiesību, precīzāk, Likuma Nr. 321/2004 40. panta 1. punkta paredzētā atbrīvošanas no atbildības principa piemērošanai.
26. Galvenais secinājums, ko iesniedzējtiesa un *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa) izdarījušas no minētajā juridiskā viedokļa, ir tas, ka pastāv iespēja atbrīvot noteiktu personu no atbildības par administratīvo pārkāpumu, kas izpaužas kā vīna, kurš izgatavots neatbilstoši Eiropas Savienības atļautajiem vīndarības paņēmieniem, laišana tirgū, atsaucoties uz V I I dokumentā ietverto sertifikātu. Šāda sertifikāta iegūšana var liecināt par to, ka persona ir pielikusi visas iespējamās pūles, ko no tās varēja sagaidīt, lai novērstu pienākuma neievērošanu. Ja tiesiskais regulējums balstās uz Eiropas Savienības uzticēšanos to sertifikātu patiesumam, ko apstiprinātās trešo valstu iestādes izsniedz ar V I I dokumentu, tad principā būtu grūti pamatot pieprasījumu tirgotājiem, kas pārdod vīnu, kuram pievienots V I I dokuments, neuzticēties sertifikātam un pārbaudīt tā patiesumu. Prasība šādiem tirgotājiem veikt papildu analīzes (ja nav sapratīgu šaubu par sertifikāta patiesumu) ir pretrunā Regulas Nr. 555/2008 trešajā sadaļā ietvertajam regulējumam. Šis regulējums būtībā būtu pilnīgi lieks, ja vīna tirgotājiem būtu pēc savas iniciatīvas jānodrošina citu – satura ziņā identisku – sertifikātu par atbilstību Eiropas Savienības prasībām attiecībā uz vīna īpašībām.
27. Ja trešās valsts apstiprinātā iestāde V I I dokumentā paziņo, ka produkts ir izgatavots, izmantojot Eiropas Savienības atļautos vīndarības paņēmienus (kas rezultātā atbilst OIV vīndarības metodēm), vīna tirgotājs, uz kuru attiecas šis dokuments, var paļauties uz šāda sertifikāta patiesumu. Turklāt nav nozīmes tam, ka no paša sertifikāta neizriet, kādas analīzes ir veiktas un kādi ir to rezultāti.
28. Taču jāuzsver, ka iespēja atbrīvot personu no atbildības par administratīvo pārkāpumu nenozīmē, ka tirgotāji, kas pārdod vīnu, attiecībā uz kuru ir izsniegts V I I dokuments ar atbilstošu sertifikātu, ir automātiski jāatbrīvo no atbildības par

administratīvajiem pārkāpumiem, kas saistīti ar Eiropas Savienības atļauto vīndarības paņēmienu neievērošanu. Lai izlemtu, vai šajā gadījumā balstīšanās uz V I I dokumenta saturu ir pietiekama atbrīvošanai no atbildības, ir jāizvērtē visi šī gadījuma apstākļi. Kopumā, pamatojoties uz V I I dokumentu, vīna tirgotājs principā var pamatoti pieņemt, ka vīns atbilst kvalitātes standartiem. Taču var tikt noskaidroti apstākļi, kas noteiktajā gadījumā atspēko šādu prezumpciju vai neļauj identificēt vīnu ar atbilstošo V I I dokumentu.

29. Tā kā Eiropas Savienības uzticēšanās sertifikāta patiesumam nav neierobežota (skat., piemēram, iespēju rīkoties saskaņā ar Regulas Nr. 555/2008 51. pantu, ar ko ir saistīti iespējami citi Komisijas pasākumi attiecībā uz trešo valstu apstiprinātajām iestādēm), arī vīna tirgotājs nedrīkst pilnībā uzticēties sertifikāta patiesumam. Paļaušanos uz sertifikātu nevar uzskatīt par visu iespējamo pūļu pielikšanu situācijā, kurā administratīvā pārkāpuma izdarītājs zināja vai viņam objektīvi bija jāzina, ka ievestais vīns var ar varbūtību, kuru nedrīkst ņemt vērā, neatbilst prasībām par vīndarības paņēmienu.
30. Kā norādījusi *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa), šajā gadījumā ir jāizvērtē, vai pārbaude tiek veikta tieši pie vīna importētāja vai tā tālākpārdevēja, vai tā tiek veikta tūlīt pēc vīna ieviešanas vai pēc ievērojama laika perioda, kā arī vai pastāv apstākļi, kas ļauj apšaubīt sertifikātu uz V I I dokumenta spēkā esamību. Ja būtu jāuzliek administratīvais sods, šo apstākļu pierādīšanas pienākums būtu administratīvajai iestādei.
31. *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa) ieskatā, arī vispirms administratīvajai iestādei ir jāpierāda, ka pastāv šaubas par to, vai pārbaudāmais vīns faktiski ir vīns, attiecībā uz kuru ir izsniegts sertifikāts ar V I I dokumentu, vai arī pēc sertifikāta izsniegšanas ir veiktas manipulācijas attiecībā uz šo vīnu. Ja **[oriģ. 7. lpp.]** šāda veida šaubas apstiprinātu noteikti fakti konstatējumi, vīna tirgotājam tie būtu jāatspēko, lai būtu iespējams identificēt minēto vīnu ar atbilstošo V I I dokumentu. Tikai šādā gadījumā šīs personas pieņemtajai prezumpcijai par vīna atbilstību kvalitātes standartiem, kas saistīta ar V I I dokumentu, būtu faktiskais pamats.
32. Šajā lietā prasītāja neuzrādīja noteiktus V I I dokumentus administratīvajā procesā, bet tikai lūdza šos dokumentus izmantot kā pierādījumus. Taču administratīvās iestādes nepieprasīja šos dokumentus, jo pieņēma, ka tie vispār nav nepieciešami lietas izlemšanai. Lai gan, ņemot vērā šos apstākļus, uzdotos prejudiciālos jautājumus varētu uzskatīt tikai par teorētiskiem jautājumiem, atbildei uz tiem ir būtiska nozīme tiesas nolēmumam. Proti, ja V I I dokumentam principā ir tikai administratīvās formalitātes raksturs vīna ieviešanas vajadzībām un vīna tirgotājs, pamatojoties uz to, nedrīkst izdarīt nekādus secinājumus par vīna kvalitāti, minētajā administratīvajā procesā vispār nebūtu jāpieprasa noteiktie V I I dokumenti. Sekas būtu šī sūdzības pamata nepamatotība. Taču, ja V I I dokumentam nav tika administratīvās formalitātes rakstura, tad ir piemērojams *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa) viennozīmīgais viedoklis, ka šī dokumenta iegūšana ļauj atbrīvot prasītāju no atbildības, līdz ar ko

administratīvajām iestādēm ir jāpārbauda un jānovērtē noteikti faktiskie apstākļi, lai izlemtu, vai prasītāja ir efektīvi atbrīvota no atbildības par administratīvo pārkāpumu vai ne. Rezultātā būtu jāatceļ administratīvais lēmums un turpmākajā procesā administratīvajai iestādei būtu jāpārbauda šāda veida apstākļi.

III. C. Valsts tiesībās pastāvošā atbrīvošanas no atbildības principa atbilstība Savienības tiesībām

33. Lai gan iesniedzējtiesai nav šaubu par iepriekš aprakstīto valsts tiesību piemērošanas seku atbilstību Savienības tiesībām, tā ir nolēmusi uzdot arī otro jautājumu, vispirms tāpēc, lai novērstu situāciju, kurā [pirmais] prejudiciālais jautājums būtu saprasts pārāk šauri, ja tiktu nepareizi noteikts, cik lielā mērā runa ir par Savienības tiesību interpretāciju un cik lielā mērā – tikai par valsts tiesiskā regulējuma interpretāciju. Papildus tam atbrīvošanas no atbildības iespēja netieši skar arī pašu Savienības tiesību noteikumu, kas attiecas uz vīndarības paņēmieniem, proti, Regulas Nr. 1308/2013 80. panta 2. punkta, īstenošanu. Arī šī iemesla dēļ iesniedzējtiesa uzskata par piemērotu, lai Eiropas Savienības Tiesai būtu iespēja izteikties ne tikai par pašu V I I dokumenta raksturu, bet arī visaptveroši par iesniedzējtiesas [un *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa)] pausto juridisko viedokli par valsts tiesību piemērošanu plašākā kontekstā.
34. Tā kā no Savienības tiesību perspektīvas nav nozīmes tam, cik lielā mērā valsts tiesību princips ir izpausts likuma tekstā, otra jautājuma vajadzībām iesniedzējtiesa formulē noteiktu šajā lietā piemērojamu valsts tiesību principu, kas izriet vispirms no Likuma Nr. 321/2004 40. panta 1. punkta un ir konkretizēts šajā lietā formulētajās *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa) atziņās. Ņemot vērā *Ústavní soud* (Konstitucionālā tiesa) judikatūru, šis valsts tiesību princips ir jāuzskata šajā lietā par galīgu un saistošu visām tiesām. Šo valsts tiesību principu, par kura atbilstību Savienības tiesībām jautā iesniedzējtiesa, var apkopot šādi: tirgotājs, kas pārdod no Moldovas importēto vīnu, var tikt atbrīvots no atbildības par administratīvo pārkāpumu, kas izpaužas kā vīna, kas pakļauts Eiropas Savienībā neatļautiem vīndarības paņēmieniem, laišana tirgū, ja valsts iestādes neatspēko šī tirgotāja, balstoties uz Moldovas iestādes izsniegto V I I dokumentu saskaņā ar Regulu Nr. 555/2008, pieņemto prezumpciju, ka vīns ir izgatavots, izmantojot Eiropas Savienībā atļautos vīndarības paņēmienus.
35. Kā iepriekš norādīts, minētā principa piemērošana prasa virknes faktisko apstākļu ņemšanu vērā, un no paša principa ir paredzēti daudzi izņēmumi. Otrā jautājuma priekšmets ir tas, vai iespēja tikt atbrīvotam no atbildības par administratīvo pārkāpumu, pamatojoties uz norādītajiem apstākļiem, no Savienības tiesību perspektīvas principā ir izslēgta vai arī šāda principa piemērošanai no Savienības tiesībām izriet citi šķēršļi, kas jāizvērtē valsts iestādēm. **[oriģ. 8. lpp.]**
36. Tā kā iesniedzējtiesa nesaskata nekādu šķērslī minētā valsts tiesību principa piemērošanai (ja Eiropas Savienības Tiesa atzīs, ka V I I dokuments nav tikai administratīvā formalitāte muitas vajadzībām), tā uzskata, ka nav jāizklāsta papildu argumenti par šo viedokli.

IV. Secinājumi

37. Ņemot vērā iepriekš minēto, *Krajský soud v Brně* (apgabaltiesa Brno) uzdod Eiropas Savienības Tiesai šādus jautājumus:

- 1) Vai V I I dokuments, kas izsniegts, pamatojoties uz Komisijas Regulu (EK) Nr. 555/2008 (2008. gada 27. jūnijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 479/2008 par vīna tirgus kopējo organizāciju attiecībā uz atbalsta programmām, tirdzniecību ar trešām valstīm, ražošanas potenciālu un kontroli vīna nozarē, un ietver trešās valsts apstiprinātās iestādes sertifikātu, ka produkt ir izgatavots, izmantojot OIV [Starptautiskās vīnkopības un vīna organizācijas] pieņemtus un publicētus vai Kopienā atļautos vīndarības paņēmienus, ir tikai administratīvs nosacījums vīna ievēšanai Eiropas Savienības teritorijā?
- 2) Vai Savienības tiesībām ir pretrunā valsts tiesību princips, saskaņā ar kuru tirgotājs, kas pārdod no Moldovas importētu vīnu, var tikt atbrīvots no atbildības par administratīvo pārkāpumu, kas izpaužas kā Eiropas Savienībā neatļautiem vīndarības paņēmieniem pakļauta vīna laišana tirgū, ja valsts iestādes attiecībā uz šo tirgotāju nav atspēkojušas prezumpciju, ka vīns ir izgatavots, izmantojot Eiropas Savienībā atļautos vīndarības paņēmienus, – prezumpciju, ko viņš varēja izdarīt saskaņā ar V I I dokumentu, kuru izsniegušas Moldovas iestādes, pamatojoties un Komisijas Regulu (EK) Nr. 555/2008 (2008. gada 27. jūnijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 479/2008 par vīna tirgus kopējo organizāciju attiecībā uz atbalsta programmām, tirdzniecību ar trešām valstīm, ražošanas potenciālu un kontroli vīna nozarē?

[..] [valsts procesuālo tiesību elementi]

[..] [informācija par pieejamajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem]

Brno, 2020. gada 14. janvārī

[..] [paraksts]